

החלטת סגן הממונה על המשמעת

פסק דין

1. הנקבלת הינה סטודנטית לתואר ראשון בבית הספר לעבודה סוציאלית. בתקופה הרלוונטית לקובלנה היתה הנקבלת סטודנטית בשנה א' ללימודיה. היא הואשמה בכך שבמסגרת הקורס "החברה בישראל: תמורות ובעיות", הגישה תרגיל בונוס שהיה מועתק מאתר באינטרנט, ובכך עברה עבירה של הונאה בעבודת בית והפרת הוראות, על פי סעיפים 29.3 ו-29.4 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח).
2. הנקבלת הודתה במעשה המיוחס לה בקובלנה, ועל כן אני מרשיע אותה בעבירות המנויות לעיל.
3. הצדדים טענו לעניין העונש, ואף סיכמו טענותיהם בכתב. הנקבלת קיבלה אחריות למעשה והביעה חרטה. כמו כן הוצגו ראיות למצבה המשפחתי הקשה של הנקבלת.
4. יצוין כי לפני זמן קצר בית הדין דן במקרה כמעט זהה שמקורו באותו קורס ואותה עבודת בונוס, ומוסכם על הכל כי המתווה לעונש במקרים אמור להיות דומה באופן כללי. אין מחלוקת בין הצדדים לגבי מרכיבי העונש העיקריים, וביניהם ההרחקה החלקית שהיא הרכיב המרכזי בו. הצדדים נחלקו בעצם בשאלה אחת: האם יש לפסול את הקורס שבמסגרתו הוגשה העבודה נשוא הקובלנה (כפי שנעשה במקרה האחר), או שמא ראוי להסתפק בפסילת העבודה עצמה, בשל שיקולים ייחודיים למקרה הנדון כאן.
5. הקובל הדגיש כי באופן עקרוני אינו מוכן להבחין בין הונאה קלה להונאה קשה, ושפסילת הקורס צריכה להיות תוצאה פחות או יותר אוטומטית של הרשעה בהונאה. הוא ציין כי אין תקדים להרשעה בהונאה שאינה מלווה בפסילת קורס, ושפסילת קורס הוא חלק מהבעת מסר ברור מטעם האוניברסיטה ושאין מקום לדלל את המסר החשוב הזה. הוא הוסיף וטען שגם העונש שהוטל במקרה האחר היה עונש מקל במובן שלא הביא להרחקה מלאה ופגיעה במהלך הלימודים. בנוסף, הוא הזכיר כי הקלה יתר על המידה בעבירת הונאה עלולה להפוך למדרון חלקלק שבסופו תיעקר המשמעות של ענישה משמעתית.
6. הסניגורית העלתה מספר טענות. ראשית, במישור העובדתי היא טענה כי העבירה נעברה בחוסר הבנה שמדובר בהעתקה, שכן התלמידה קראה, לטענתה, את הטקסט שהיתה צריכה לנתח בערבית, ובשל קשיים בתרגום מושגים, פנתה לתקציר באינטרנט והשתמשה בו בעבודה. לטענתה, היא לא הבינה שמדובר בהעתקה עד שהואשמה. כיוון שהנקבלת הודתה במעשים המיוחסים לה בכתב הקובלנה, טענה זו נבחנה לגופה, אך כמובן גם לא נסתרה.

שנית, הסניגורית טענה כי יש להתחשב בכך שהנקבלת הודתה מיד וקיבלה אחריות, ובכך גם חסכה משאבים של מערכת המשמעת (זמן בית הדין וכד'), ושבמקרים של קבלת אחריות בעקבות הודאה מקובל וראוי להקל בעונש. שלישית, הסניגורית הדגישה שסעיף 32 לתקנון קובע פסילת עבודה כעונש חובה במקרה של הונאה, אך לא קובע כחובה את פסילת הקורס.

7. לאחר שקילת הטענות ואת עובדות המקרה, החלטתי שמקרה זה הוא חריג עד כדי כך שהוא מצדיק הקלה זעירה בעונש, במובן הנדון בתיק, כלומר פסילת עבודה במקום פסילת קורס. אמנם נכון הוא, כפי שטען הקובל, שהמסר האוניברסיטאי לגבי הונאה הוא מסר חשוב, ואני מסכים שפסילת קורס הוא בדרך כלל מינימום בביטוי אותו מסר. עם זאת, קשה לקבל את העמדה הגוזרת גזירה שווה בין הונאה קלה לחמורה, במיוחד במקרה שהדבר נראה באמת כמעידה מהולה בחוסר הבנה. כמו כן, יש לזכור שלא מדובר בעונש שמרכזו פסילת העבודה: מרכז הכובד של העונש הוא בהרחקה. מדובר כאן בהונאה גבולית, במשימה שולית לקורס, בתלמידה בתחילת דרכה שהודתה וקיבלה אחריות תוך חרטה כנה. כל אלה מצדיקות, כעניין יוצא מן הכלל, התחשבות שתביא להקלה מסוימת בעונש.

8. לפיכך, אני גוזר את עונשה של הנקבלת כדלקמן:

- א. הרחקה חלקית לסמסטר ב' תשע"ג לפיה הנקבלת תוכל להמשיך בלימודים בקורסים שנתיים שהחלה ללמוד בסמסטר א' תשע"ג בלבד.
- ב. פסילת העבודה נשוא הקובלנה.
- ג. הרחקה על תנאי של שנה, למשך שנתיים.

ניתן היום, _____, בהיעדר הצדדים.

יפורסם ללא שם התלמיד.

פרופ' רועי קרייטנר

סגן הממונה על המשמעת